

16/ET
WP 244 rev.01

**Vastutava töötleja või volitatud töötleja juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramise
suunised**

Vastu võetud 13. detsembril 2016
Viimati muudetud ja muudatused vastu võetud 5. aprillil 2017

Töörühm on asutatud direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 alusel. Tegemist on Euroopa sõltumatu nõuandeorganiga andmekaitse ja eraelu puutumatuse küsimustes. Töörühma ülesandeid on kirjeldatud direktiivi 95/46/EÜ artiklis 30 ja direktiivi 2002/58/EÜ artiklis 15.

Sekretariaaditeenused tagab Euroopa Komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi direktoraat C (põhiõigused ja õigusriigi põhimõte), B-1049 Brüssel, Belgia, kabinet nr MO59 05/35.

Veebisait: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

Sisukord

1. Juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramine: põhimõisted	3
1.1 Isikuandmete piiriülene töötlemine.....	3
1.1.1 Mõjutab oluliselt	3
1.2 Juhtiv järelevalveasutus	4
1.3 Peamine tegevuskoht	5
2. Juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramine	5
2.1 Vastutava töötleja peamise tegevuskoha kindlaksmääramine	5
2.1.1 Vastutava töötleja peamise tegevuskoha kindlaksmääramine juhul, kui see ei ole tema juhatuse asukoht ELis	6
2.1.2 Kontsernid	7
2.1.3 Kaasvastutavad töötlejad.....	7
2.2 Piiripealsed juhtumid	8
2.3 Volitatud töötlejad	9
3. Muud olulised küsimused	9
3.1 Asjaomase järelevalveasutuse roll	9
3.2 Isikuandmete kohalik töötlemine.....	10
3.3 Ettevõtjad, kelle tegevuskoht ei asu ELis	10
LISA. Juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramise suunised.....	12

1. Juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramine: põhimõisted

1.1 Isikuandmete piiriülene töötlemine

Juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramine on asjakohane vaid juhul, kui vastutav töötleja või volitatud töötleja tegeleb isikuandmete piiriülse töötlemisega. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punktis 23 on määratletud isikuandmete piiriülene töötlemine kui

- „isikuandmete töötlemine, mis toimub liidus olukorras, kus vastutava töötleja või volitatud töötleja, kelle tegevuskoht on enamasti kui ühes liikmesriigis, tegevus toimub rohkem kui ühes liikmesriigis, või
- isikuandmete töötlemine, mis toimub liidus olukorras, kus vastutava töötleja või volitatud töötleja tegevus toimub ühes kohas, kuid see mõjutab oluliselt või võib tõenäoliselt oluliselt mõjutada andmesubjekte rohkem kui ühes liikmesriigis“.

See tähendab, et kui organisatsiooni tegevuskohad asuvad näiteks Prantsusmaal ja Rumeenias ning isikuandmete töötlemine toimub organisatsiooni tegevuse raames, on tegemist piiriülse töötlemisega.

Organisatsioon võib tegeleda isikuandmete töötlemisega ka üksnes oma Prantsusmaal asuvas tegevuskohas, ent kui see töötlemine mõjutab oluliselt või võib tõenäoliselt oluliselt mõjutada andmesubjekte nii Prantsusmaal kui ka Rumeenias, on samuti tegemist piiriülse töötlemisega.

1.1.1 Mõjutab oluliselt

Isikuandmete kaitse üldmääruses ei ole väljendit „mõjutab“ ega väljendit „oluliselt“ määratletud. Selle sõnastuse eesmärk on tagada, et isikuandmete piiriülse töötlemise mõiste alla ei kuuluks igasugune *mis tahes* mõjuga ja ühe ettevõtte raames toimuv töötlemine.

Sõnaraamatu „Oxford English Dictionary“ kohaselt kuuluvad sõna „oluline“ tavatähenduste hulka „koguselt või mõõtmetelt suur või märkimisväärne; kogukas, võrdlemisi ulatuslik“ ning „kindla väärtusega, tõelise tähendusega, tugev; kaalukas, tähtis“.

Verbi „mõjutama“ kõige asjakohasem tähendus on „mõju avaldama“ või „olulist jälge jätma“. Seonduv nimisõna „mõju“ tähendab muu hulgas „tulemust“ või „tagajärge“. Seega peab isikuandmete töötlemisel – selleks et see kedagi *mõjutaks* – olema asjaomasele isikule teatavat liiki mõju. Töötlemine, millel ei ole üksikisikutele olulist mõju, ei ole hõlmatud mõiste „isikuandmete piiriülene töötlemine“ määratluse teise osaga. Küll aga kuulub see kõnealuse määratluse esimese osa alla, kui isikuandmete töötlemine liidus toimub olukorras, kus enamasti kui ühes liikmesriigis tegevuskohta omava vastutava töötleja või volitatud töötleja tegevus toimub rohkem kui ühes liikmesriigis.

Töötlemine on hõlmatud kõnealuse määratluse teise osaga ka siis, kui on olemas olulise mõju tõenäosus, st oluline mõju ei pea olema tingimata tegelik. Olgu öeldud, et sõna „tõenäoliselt“ ei osuta õhkõrnale olulise mõju avaldumise võimalusele. Oluline mõju peab olema pigem tõenäoline. Teiselt poolt tähendab see ka seda, et üksikisikud ei pea olema tegelikult mõjutatud: selleks, et isikuandmete töötlemine kuuluks mõiste „isikuandmete piiriülene töötlemine“ alla, piisab olulise mõju tõenäosusest.

Asjaolu, et isikuandmete töötlemine võib hõlmata mitme isiku (isegi suure arvu isikute) andmete töötlemist mitmes liikmesriigis, ei tähenda ilmtingimata, et töötlemisel on või tõenäoliselt on oluline mõju. Isikuandmete töötlemine, millel puudub oluline mõju, ei kujuta endast kõnealuse määratluse teise osa kohast isikuandmete piiriülest töötlemist, olenemata sellest, kui palju üksikisikuid see mõjutab.

Järelevalveasutused tõlgendavad väljendit „mõjutab oluliselt“ juhtumipõhiselt. Arvesse võetakse isikuandmete töötlemise konteksti, andmete liiki, töötlemise eesmärki ning seda, kas töötlemine

- põhjustab või tõenäoliselt põhjustab üksikisikutele kahju või raskusi;
- omab või tõenäoliselt omab tegelikku mõju, mis väljendub õiguste piiramises või võimalusest ilmajätmisses;
- kahjustab või tõenäoliselt kahjustab üksikisikute tervist, heaolu või meelerahu;
- kahjustab või tõenäoliselt kahjustab üksikisikute finants- või majanduslikku seisundit;
- muudab üksikisikud kaitsetuks diskrimineerimise või ebaõiglase kohtlemise vastu;
- hõlmab isikuandmete eriliikide analüüsi või muude andmete sekkuvat analüüsi, eriti laste puhul;
- paneb või tõenäoliselt paneb üksikisikud muutma märkimisväärselt oma käitumist;
- toob üksikisikutele kaasa ebatõenäolisi, ootamatuid või soovimatuid tagajärgi;
- tekitab piinlikkust või põhjustab muid ebameeldivusi, sealhulgas kahju mainele, või
- hõlmab väga erinevate isikuandmete töötlemist.

Lõppkokkuvõttes on olulise mõju kriteeriumi kohaldamise eesmärk tagada, et järelevalveasutustelt nõutakse isikuandmete kaitse üldmääruse järjepidevuse mehhanismi raames ametliku koostöö tegemist vaid juhul, „*kui järelevalveasutus kavatseb vastu võtta meetme, mille eesmärk on tekitada õiguslikke tagajärgi seoses isikuandmete töötlemise toimingutega, mis mõjutavad oluliselt märkimisväärselt arvu andmesubjekte mitmes liikmesriigis*“ (isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendus 135).

1.2 Juhtiv järelevalveasutus

Lihtsalt öeldes on juhtiv järelevalveasutus asutus, kelle esmane ülesanne on käsitleda isikuandmete piiriülese töötlemisega seotud juhtumeid, näiteks kui andmesubjekt esitab oma isikuandmete töötlemise kohta kaebuse.

Juhtiv järelevalveasutus juhib kõiki uurimisi, kaasates teised asjaomased järelevalveasutused.

Juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramisel tuleb välja selgitada vastutava töötleja peamine tegevuskoht või ainus tegevuskoht ELis. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 56 on öeldud, et

- „*vastutava töötleja või volitatud töötleja peamise või ainsa tegevuskoha järelevalveasutus [on] pädev tegutsema juhtiva järelevalveasutusena kõnealuse vastutava töötleja või volitatud töötleja tehtud piiriülese isikuandmete töötlemise toimingute suhtes kooskõlas artiklis 60 sätestatud [koostöö] menetlusega*“.

1.3 Peamine tegevuskoht

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punktis 16 on peamine tegevuskoht määratletud järgmiselt:

- „kui vastutaval töötlejal on tegevuskoht rohkem kui ühes liikmesriigis, siis tema **juhatuse asukoht liidus**, välja arvatud juhul, kui isikuandmete töötlemise **eesmärke ja vahendeid käsitlevad otsused** võetakse vastu vastutava töötleja liidus asuvas muus tegevuskohas ning sellel tegevuskohal on **volitused neid otsuseid rakendada** – sellisel juhul loetakse peamiseks tegevuskohaks tegevuskohta, kus sellised otsused vastu võetakse;
- kui volitatud töötlejal on tegevuskoht rohkem kui ühes liikmesriigis, siis tema juhatuse asukoht liidus või kui volitatud töötlejal ei ole juhatust liidus, siis volitatud töötleja tegevuskoht liidus, kus toimub peamine töötlemistegevus seoses volitatud töötleja tegevusega sellises ulatuses, et volitatud töötleja suhtes kehtivad käesoleva määruse kohased konkreetsed kohustused“.

2. Juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramine

2.1 Vastutava töötleja peamise tegevuskoha kindlaksmääramine

Vastutava töötleja peamise tegevuskoha kindlaksmääramiseks on esmalt vaja välja selgitada tema juhatuse asukoht ELis, kui see on olemas¹. Isikuandmete kaitse üldmääruse lähenemisviisi kohaselt on juhatuse asukoht ELis koht, kus võetakse vastu isikuandmete töötlemise eesmärke ja vahendeid käsitlevad otsused ning kus on volitused neid otsuseid rakendada.

Isikuandmete kaitse üldmääruses kohaldatav juhtiva järelevalveasutuse põhimõte seisneb selles, et järelevalvet isikuandmete piiriülese töötlemise üle peaks tegema ELis ainult üks järelevalveasutus. Kui otsused hargmaise ettevõtja erinevate isikuandmete piiriülese töötlemise toimingute kohta võtab vastu asjaomase ettevõtja ELis asuv juhatuse, on kõnealuste toimingute jaoks üks juhtiv järelevalveasutus. Siiski võib esineda ka juhtumeid, kus konkreetse töötlemistoimingu eesmärki ja vahendeid käsitlevad autonoomsed otsused tehakse muus tegevuskohas kui juhatuse asukohas. See tähendab, et võib ette tulla olukordi, kus on võimalik kindlaks määrata rohkem kui üks juhtiv järelevalveasutus, näiteks juhul, kui hargmaisel ettevõtjal on eri riikides eri töötlemistoimingute jaoks eraldi otsuseid vastu võtvad keskused.

Siinkohal tasub meelde tuletada, et kui hargmaine ettevõtja koondab kõikide töötlemistoimingute eesmärke ja vahendeid käsitlevate otsuste tegemise ühte oma ELis asuvasse tegevuskohta (ja sellel tegevuskohal on volitused neid otsuseid rakendada), määratakse asjaomasele ettevõtjale ainult üks juhtiv järelevalveasutus.

¹ Isikuandmete kaitse üldmäärus hõlmab EMPd ja muutub kohaldatavaks pärast määruse inkorporeerimist EMP lepingusse. Praegu toimub määruse inkorporeerimiseelne läbivaatamine, vt <http://www.efta.int/eea-lex/32016R0679>.

Sellises olukorras on oluline, et ettevõtjad määraksid täpselt kindlaks, kus võetakse vastu otsused töötlemise eesmärkide ja vahendite kohta. Peamise tegevuskoha täpne kindlaksmääramine on vastutavate töötlejate ja volitatud töötlejate endi huvides, sest see tagab selguse küsimuses, millise järelevalveasutusega tuleb neil mitmesuguste isikuandmete kaitse üldmääruse järgimisega seotud ülesannete täitmisel kokku puutuda. Nende kohustuste hulka võib kuuluda vajaduse korral andmekaitseametniku määramine või konsulteerimine seoses töötlemistoiminguga, millega kaasnevaid riske ei suuda vastutav töötleja mõistlike vahendite abil leevendada. Isikuandmete kaitse üldmääruse asjakohaste sätete eesmärk on muuta need määruse järgimisega seotud ülesanded täidetavaks.

Allpool on esitatud selle kohta mõned illustreerivad näited.

Näide 1. Toidukaupade jaemüüja peakorter (st juhatuse asukoht) asub Madalmaades Rotterdamis. Ettevõtjal on tegevuskohad ka mitmes teises ELi riigis ja seal puututakse kokku üksikisikutega. Kõikides tegevuskohtades kasutatakse sama tarkvara, et töödelda turundamise otstarbel tarbijate isikuandmeid. Kõik otsused, mis käsitlevad tarbijate isikuandmete töötlemise eesmarke ja vahendeid, võetakse vastu Rotterdamis asuvas peakorteris. See tähendab, et ettevõtja juhtiv järelevalveasutus kõnealuse isikuandmete piiriülese töötlemise puhul on Madalmaade järelevalveasutus.

Näide 2. Panga peakorter asub Frankfurdis ja kogu tema pangandusalast töötlemistegevust² korraldatakse sealt, kuid kindlustusosakond asub Viinis. Kui Viinis asuval tegevuskohal on volitused võtta vastu otsuseid kõikide kindlustusandmete töötlemise toimingute kohta ja rakendada neid otsuseid kogu ELis, on –nagu on ette nähtud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punktiga 16 – kindlustusega seotud eesmärkidel toimuva isikuandmete piiriülese töötlemise puhul juhtiv järelevalveasutus Austria järelevalveasutus, ja järelevalvet pangandusega seotud eesmärkidel toimuva isikuandmete töötlemise üle teeb Saksamaa (Hesseni) järelevalveasutus, olenemata sellest, kus kliendid asuvad³.

2.1.1 Vastutava töötleja peamise tegevuskoha kindlaksmääramine juhul, kui see ei ole tema juhatuse asukoht ELis

Isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendus 36 on kasulik selgitamaks peamist asjaolu, mida tuleks arvesse võtta vastutava töötleja peamise tegevuskoha kindlaksmääramisel, kui juhatuse asukoha kriteerium ei ole kohaldatav. See hõlmab selle kindlakstegemist, kus toimub tegelik ja tulemuslik juhtimistegevus, mille raames võetakse püsiva korra alusel vastu peamised töötlemise eesmarke ja vahendeid käsitlevad otsused. Põhjenduses 36 on selgitatud ka seda, et „[i]sikuandmete töötlemise või isikuandmete töötlemise toimingute teostamise tehniliste

² Isikuandmete töötlemine panganduse eesmärgil hõlmab tegelikult palju erinevaid töötlemistoiminguid. Lihtsuse mõttes on need siin koondatud ühe eesmärgi alla. Sama kehtib kindlustusega seotud eesmärkidel toimuva töötlemise puhul.

³ Samuti tuleks meelde tuletada, et isikuandmete kaitse üldmäärusega on ette nähtud võimalus kohaldada konkreetsel juhul kohalikku järelevalvet. Nimelt on põhjenduses 127 öeldud: „Järelevalveasutus, kes ei tegutse juhtiva järelevalveasutusena, peaks olema pädev käsitlema kohalike juhtumeid, kui vastutava töötleja või volitatud töötleja tegevuskoht asub rohkem kui ühes liikmesriigis, kuid konkreetne töötlemine puudutab ainult ühes liikmesriigis toimuvat töötlemist ja hõlmab ainult selles ühes liikmesriigis asuvaid andmesubjekte, näiteks kui tegemist on töötajate isikuandmete töötlemisega asjaomase liikmesriigi konkreetsetes töösuhete kontekstis.“ Selle põhimõtte kohaselt võib järelevalve tegemine kohalike töösuhetega seotud personaliandmete üle kuuluda mitme järelevalveasutuse pädevusse.

vahendite ja tehnoloogia olemasolu ja kasutamine iseenesest ei kujuta endast sellist peamist tegevuskohta, seega ei ole need peamise tegevuskoha määravad kriteeriumid⁶.

Vastutav töötaja määrab ise kindlaks oma peamise tegevuskoha ja seega ka selle, milline järelevalveasutus on tema juhtiv järelevalveasutus. Asjaomane järelevalveasutus võib selle hiljem siiski vaidlustada.

Vastutava töötaja isikuandmete kaitse üldmääruse kohase peamise tegevuskoha kindlaksmääramisel juhul, kui see ei ole tema juhatuse asukoht ELis, on kasulik esitada järgmised küsimused.

- Kus allkirjastatakse töötlemise eesmärgid ja vahendeid käsitlevad otsused?
- Kus tehakse sellised äritegevust käsitlevad otsused, mis hõlmavad isikuandmete töötlemist?
- Kus on tegelikud volitused kõnealuseid otsuseid rakendada?
- Kus asub (asuvad) direktor(id), kes vastutab (vastutavad) isikuandmete piiriülese töötlemise üldise juhtimise eest?
- Kus on vastutav töötaja või volitatud töötaja ettevõtjaks registreeritud, kui tema tegevuskoht asub vaid ühe riigi territooriumil?

Olgu öeldud, et see loetelu ei ole ammendav. Sõltuvalt vastutavast töötlejast või töötlemistoimingust võivad olla asjakohased ka muud küsimused. Kui järelevalveasutusel on põhjust kahelda, kas vastutava töötaja kindlaks määratud tegevuskoht ikka on peamine tegevuskoht isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses, võib ta loomulikult küsida vastutavalt töötlejalt peamise tegevuskoha asukoha tõendamiseks vajalikku lisateavet.

2.1.2 Kontsernid

Kui andmeid töötleb kontsern, mille peakorter asub ELis, võetakse isikuandmete töötlemist käsitlevad otsused eeldatavasti vastu üldist kontrolli omava ettevõtte tegevuskohas ja seetõttu käsitatakse seda tegevuskohta kontserni peamise tegevuskohana, välja arvatud juhul, kui otsused töötlemise eesmärkide ja vahendite kohta tehakse mõnes muus tegevuskohas. Kontserni peamine tegevuskoht on tõenäoliselt kontserni emaettevõtja või peakorteri asukoht ELis, sest seal asub kontserni juhatuse.

Peamise tegevuskoha määratluses esitatud viide vastutava töötaja juhatuse asukohale sobib hästi organisatsioonide puhul, millel on kesksed otsused vastu võtvad peakorterid ja mis koosnevad filiaalidest. Sellistel juhtudel on selge, et volitused võtta vastu isikuandmete piiriülest töötlemist käsitlevaid otsuseid ja volitused neid otsuseid rakendada on ettevõtja peakorteri juures. Sellises olukorras on peamist tegevuskohta ja seda, milline järelevalveasutus on juhtiv järelevalveasutus, lihtne kindlaks määrata. Paraku võib kontserni otsuste vastu võtmise süsteem olla keerulisem, kuivõrd isikuandmete piiriülese töötlemisega seotud autonoomsete otsuste tegemise volitused võivad olla antud eri tegevuskohtadele. Eespool loetletud küsimused peaksid aitama kontsernidel määrata kindlaks oma peamine tegevuskoht.

2.1.3 Kaasvastutavad töötajad

Isikuandmete kaitse üldmääruses ei ole eraldi käsitletud juhtiva järelevalveasutuse määramist olukorras, kus töötlemise eesmärgid ja vahendid määravad kindlaks ühiselt kaks või enam ELis tegutsevat vastutavat töötajat, st kaasvastutavad töötajad. Artikli 26 lõike 1 ja

põhjenduse 79 põhjal on selge, et sellises olukorras määravad vastutavad töötledjad läbipaistval viisil kindlaks oma vastavad vastutusvaldkonnad määrusest tulenevate kohustuste täitmisel. Seepärast – et saada kasu ühtse kontaktpunkti põhimõtte rakendamisest – peaksid kaasvastutavad töötledjad määrama kindlaks, millisel nende tegevuskohal (neist tegevuskohtadest, kus võetakse vastu otsuseid) on volitused rakendada isikuandmete töötlemist käsitlevaid otsuseid kõikide kaasvastutavate töötledjate suhtes. Seda tegevuskohta käsitatakse kaasvastutavate töötledjate tehtava töötlemise puhul peamise tegevuskohana. Kaasvastutavate töötledjate kokkulepped ei piira isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud vastutust käsitlevate eeskirjade, eelkõige artikli 82 lõike 4 kohaldamist.

2.2 Piiripealsed juhtumid

Esineb ka piiripealseid ja keerulisi olukordi, kus on raske kindlaks määrata peamist tegevuskohta või kohta, kus võetakse vastu isikuandmete töötlemist käsitlevad otsused. Nii võib see olla juhul, kui isikuandmete piiriülese töötlemisega tegelev vastutaval töötledjal on tegevuskoht mitmes liikmesriigis, kuid juhatust tal ELis ei ole ja üheski ELis asuvatest tegevuskohtadest ei võeta vastu töötlemist käsitlevaid otsuseid (st otsused tehakse vaid väljaspool ELi).

Eespool kirjeldatud juhul võib isikuandmete piiriülese töötlemisega tegelev ettevõtja soovida, et tema tegevust reguleeriks juhtiv järelevalveasutus, saamaks kasu ühtse kontaktpunkti põhimõtte rakendamisest. Paraku ei ole isikuandmete kaitse üldmäärusega selliste olukordade jaoks lahendust ette nähtud. Taolistel asjaoludel peaks ettevõtja määrama oma peamiseks tegevuskohaks tegevuskoha, millel on volitused rakendada töötlemist käsitlevaid otsuseid ja võtta töötlemise eest vastutus ning millel on ka piisavalt vara. Kui ettevõtja sel viisil oma peamist tegevuskohta kindlaks ei määra, ei ole võimalik määrata talle juhtivat järelevalveasutust. Vajaduse korral võivad järelevalveasutused alati uurida asja lähemalt.

Isikuandmete kaitse üldmääruse alusel ei ole lubatud valida endale meelepärast kohtualluvust. Kui ettevõtja väidab, et tema peamine tegevuskoht asub teatavas liikmesriigis, kuid tema tegevuse tegelikku ja tulemuslikku juhtimist ega isikuandmete töötlemist käsitlevate otsuste tegemist seal ei toimu, otsustavad asjakohased järelevalveasutused (või lõppkokkuvõttes Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp), milline järelevalveasutus on juhtiv järelevalveasutus, tuginedes objektiivsetele kriteeriumidele ja tõenditele. Peamise tegevuskoha kindlaksmääramiseks võib vaja minna järelevalveasutuste aktiivset uurimistegevust ja koostööd. Järeldused ei saa põhineda üksnes vaatlusaluse organisatsiooni avaldustel. Kohustus tõendada asjakohastele järelevalveasutustele seda, kus tehakse asjakohased töötlemisotsused ja kus on volitused neid otsuseid rakendada, lasub lõppkokkuvõttes vastutavatel töötledjatel ja volitatud töötledjatel. Tõhus arvestus isikuandmete töötlemise üle oleks juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramisel abiks nii organisatsioonidele kui ka järelevalveasutustele. Juhtiv järelevalveasutus või asjaomased järelevalveasutused võivad vastutava töötledja analüüsi asjaomaste faktide objektiivse vaatluse põhjal ümber lükata ja nõuda vajaduse korral lisateavet.

Mõnel juhul paluvad asjaomased järelevalveasutused vastutaval töötledjal esitada kooskõlas Euroopa Andmekaitsekoostöögruppiga suunistega selged tõendid selle kohta, kus asub tema peamine tegevuskoht või kus võetakse vastu otsused konkreetse isikuandmete töötlemise toimuva kohta. Neid tõendeid võetakse nõuetekohaselt arvesse ja asjaomased järelevalveasutused teevad koostööd, et määrata kindlaks, kes neist võtab uurimistes juhtrolli. Sellised juhtumid suunatakse Euroopa Andmekaitsekoostöögruppis isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 65 lõike 1

punkti b kohase otsuse saamiseks üksnes juhul, kui järelevalveasutuste seas esineb juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramisel lahkarvamusi. Võib siiski eeldada, et enamikul juhtudel suudavad asjaomased järelevalveasutused kokku leppida vastastikku rahuldavas lahenduses.

2.3 Volitatud töötledjad

Isikuandmete kaitse üldmäärusega ette nähtud ühtse kontaktpunkti süsteem on mõeldud kasu tooma ka määruse kohaldamisalasse jäävatele volitatud töötledjatele, kellel on tegevuskoht rohkem kui ühes liikmesriigis.

Määruse artikli 4 punkti 16 alapunktis b on sätestatud, et volitatud töötledja peamine tegevuskoht on tema juhatuse asukoht liidus või kui volitatud töötledjal ei ole juhatust ELis, siis volitatud töötledja tegevuskoht ELis, kus toimub peamine töötlemistegevus seoses volitatud töötledja tegevusega.

Põhjenduse 36 kohaselt peaks juhul, kui kaasatud on nii vastutav töötledja kui ka volitatud töötledja, pädev juhtiv järelevalveasutus olema siiski vastutava töötledja järelevalveasutus. Selles olukorras käsitatakse volitatud töötledja järelevalveasutust asjaomase järelevalveasutusena ja nimetatud järelevalveasutus peaks osalema koostöömenetluses. Seda eeskirja kohaldatakse vaid juhul, kui vastutava töötledja tegevuskoht asub ELis. Juhul kui vastutavate töötledjate suhtes kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust määruse artikli 3 lõike 2 alusel, ei ole nad hõlmatud ühtse kontaktpunkti mehhanismiga. Volitatud töötledja, näiteks suur pilveteenuste osutaja, võib pakkuda teenuseid mitmele eri liikmesriikides asuvale vastutavale töötledjale. Sellisel juhul on juhtiv järelevalveasutus see järelevalveasutus, kes on pädev tegutsema vastutava töötledja juhtiva järelevalveasutusena. See tähendab, et võib tekkida olukord, kus volitatud töötledjal tuleb kokku puutuda mitme järelevalveasutusega.

3. Muud olulised küsimused

3.1 Asjaomase järelevalveasutuse roll

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punktis 22 on sätestatud:

„asjaomane järelevalveasutus“ – järelevalveasutus, kes on isikuandmete töötlemisega seotud, kuna a) vastutava töötledja või volitatud töötledja tegevuskoht asub kõnealuse järelevalveasutuse liikmesriigi territooriumil; b) asjaomase järelevalveasutuse liikmesriigis elavad andmesubjektid on töötlemisest oluliselt või tõenäoliselt oluliselt mõjutatud või c) kõnealusele järelevalveasutusele on esitatud kaebus“.

Asjaomase järelevalveasutuse põhimõtte kohaldamise eesmärk on tagada, et juhtiva järelevalveasutuse mudeli kasutamine ei takistaks muudel järelevalveasutustel küsimuse käsitlemisel sõna sekka öelda, näiteks kui isikuandmete töötlemise toiming mõjutab oluliselt üksikisikuid, kes elavad väljaspool juhtiva järelevalveasutuse jurisdiktsiooni. Eespool esitatud määratluse alapunkti a kohaldamisel lähtutakse samadest kaalutlustest kui juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramisel. Juhime tähelepanu, et alapunkti b puhul peab andmesubjekt lihtsalt elama asjaomases liikmesriigis; ta ei pea olema selle riigi kodanik. Alapunkti c puhul on üldjuhul lihtne kindlaks teha, kas konkreetne järelevalveasutus on saanud kaebuse.

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 56 lõigetega 2 ja 5 on asjaomasele järelevalveasutusele antud võimalus käsitleda juhtumit ilma, et ta oleks juhtiv järelevalveasutus. Kui juhtiv järelevalveasutus otsustab juhtumit mitte käsitleda, käsitleb seda juhtumit see asjaomane järelevalveasutus, kes juhtivat järelevalveasutust teavitas. Seda tehakse isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 61 („Vastastikune abi“) ja artiklis 62 („Järelevalveasutuste ühisoperatsioonid“) sätestatud korras. Nii võib juhtuda näiteks siis, kui turustusetevõtja, kelle peamine tegevuskoht asub Pariisis, toob turule toote, mis mõjutab üksnes Portugalis elavaid andmesubjekte. Sellisel juhul võivad Prantsusmaa ja Portugali järelevalveasutused kokku leppida, et on asjakohane, kui juhtumi käsitlemisel võtab juhtrolli Portugali järelevalveasutus. Järelevalveasutused võivad paluda vastutavatel töötajatel selgitada oma äriühingu juhtimise korraldust. Kuna töötlemisel on vaid kohalik mõju (st see mõjutab üksikisikuid Portugalis), on Prantsusmaa ja Portugali järelevalveasutustel kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendusega 127 vaba voli otsustada, milline järelevalveasutus peaks juhtumit käsitlema.

Isikuandmete kaitse üldmääruses nõutakse, et juhtiv järelevalveasutus ja asjaomased järelevalveasutused teeksid koostööd, võttes arvesse üksteise seisukohti, kandmaks hoolt selle eest, et küsimusi uuritakse ja need lahendatakse nii, et kõik järelevalveasutused on rahul, ja et andmesubjektile on tagatud tõhus õiguskaitse. Järelevalveasutused peaksid püüdma kokku leppida vastastikku vastuvõetava toimimisviisi. Ametlikku järjepidevuse mehhanismi tuleks kasutada vaid siis, kui koostöö ei vii vastastikku vastuvõetava tulemuseni.

Vastastikku võidakse tunnustada nii tehtud põhjanevaid järeldusi kui ka toimimisviisi käsitlevaid otsuseid, sealhulgas jõustamistegevust (nt täielikku või piiratud ulatusega uurimist). Vastastikku võidakse tunnustada ka otsust mitte käsitleda juhtumit kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega, näiteks ametliku prioriteetide seadmise poliitika tõttu või põhjusel, et juhtumit käsitlevad muud asjaomased asutused, nagu on kirjeldatud eespool.

Üksmeele ja hea tahte arendamine järelevalveasutuste seas on oluline, et tagada isikuandmete kaitse üldmääruse koostöö- ja järjepidevusmenetluse edu.

3.2 Isikuandmete kohalik töötlemine

Isikuandmete kohaliku töötlemise suhtes ei kohaldata isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid koostöö ja järjepidevuse kohta. Järelevalveasutused austavad üksteise pädevust käsitleda isikuandmete kohaliku töötlemist kohalikul tasandil. Kohalikul tasandil käsitletakse ka avaliku sektori asutuste tehtavat töötlemist.

3.3 Ettevõtjad, kelle tegevuskoht ei asu ELis

Isikuandmete kaitse üldmääruse koostöö- ja järjepidevusmehhanismi kohaldatakse üksnes nende vastutavate töötajate suhtes, kelle tegevuskoht või tegevuskohad asuvad Euroopa Liidus. Kui ettevõtjal puudub ELis tegevuskoht, siis pelgalt esindaja kohalolekust liikmesriigis ühtse kontaktpunkti süsteemi kasutamiseks ei piisa. See tähendab, et vastutavad töötajad, kellel ei ole ELis tegevuskohta, peavad ajama asju igas liikmesriigis, kus nad tegutsevad, kohaliku järelevalveasutusega oma kohaliku esindaja kaudu.

Brüssel, 13. detsember 2016

Töörühma nimel

esimees

Isabelle FALQUE-PIERROTIN

Viimati muudetud ja muudatused vastu võetud
5. aprillil 2017

Töörühma nimel

esimees

Isabelle FALQUE-PIERROTIN

LISA. Juhtiva järelevalveasutuse kindlaksmääramise suunised

1. Kas vastutav töötleja või volitatud töötleja tegeleb isikuandmete piiriülese töötlemisega?

a. Jah. Kui

- vastutaval töötlejal või volitatud töötlejal on tegevuskoht rohkem kui ühes liikmesriigis ning
- isikuandmete töötlemine toimub rohkem kui ühes liikmesriigis asuvate tegevuskohtade tegevuse raames,

➤ liikuge punkti 2 juurde.

b. Jah. Kui

- isikuandmete töötlemine toimub vastutava töötleja või volitatud töötleja ainsa liidus asuva tegevuskoha tegevuse raames, kuid
 - mõjutab oluliselt või tõenäoliselt mõjutab oluliselt üksikisikuid enamates liimesriikides kui asjaomane liikmesriik,
- on juhtiv järelevalveasutus vastutava töötleja või volitatud töötleja asjaomasel liikmesriigis asuva ainsa tegevuskoha järelevalveasutus. Loogiliselt võttes on kõnealune tegevuskoht vastutava töötleja või volitatud töötleja peamine tegevuskoht, sest tegemist on tema ainsa tegevuskohaga.

2. Kuidas määrata kindlaks juhtiv järelevalveasutus?

a. Kui juhtum hõlmab üksnes vastutavat töötlejat:

- i.** määrake kindlaks vastutava töötleja juhatuse asukoht ELis;
- ii.** vastutava töötleja juhtiv järelevalveasutus on selle riigi järelevalveasutus, kus asub vastutava töötleja juhatuse.

Siiski,

- iii.** kui töötlemise eesmärged ja vahendeid käsitlevad otsused võetakse vastu mõnes muus tegevuskohas ELis ja sellel tegevuskohal on volitused neid otsuseid rakendada, on juhtiv järelevalveasutus selle riigi järelevalveasutus, kus asub kõnealune tegevuskoht.

b. Kui juhtum hõlmab vastutavat töötlejat ja volitatud töötlejat:

- i.** kontrollige, kas vastutava töötleja tegevuskoht on ELis ja kas tema suhtes kohaldatakse ühtse kontaktpunkti süsteemi. Kui jah,

- ii. määrake kindlaks vastutava töötleva juhtiv järelevalveasutus. See järelevalveasutus on ka volitatud töötleva juhtiv järelevalveasutus;
 - iii. volitatud töötleva puhul pädevat (mittejuhtivat) järelevalveasutust käsitatakse asjaomase asutusena (vt punkt 3).
- c. Kui juhtum hõlmab üksnes volitatud töötlevat:
- i. määrake kindlaks volitatud töötleva juhatuse asukoht ELis;
 - ii. kui volitatud töötlejal ei ole juhatust ELis, määrake kindlaks selline tegevuskoht ELis, kus toimub volitatud töötleva peamine töötlemistegevus.
- d. Kui juhtum hõlmab kaasvastutavaid töötlevaid:
- i. kontrollige, kas kaasvastutavate töötlevate tegevuskoht asub ELis;
 - ii. selgitage nende tegevuskohtade seast, kus võetakse vastu töötlemise eesmärgid ja vahendeid käsitlevad otsused, välja see tegevuskoht, millel on volitused rakendada neid otsuseid kõikide kaasvastutavate töötlevate suhtes. Seda tegevuskohta käsitatakse kaasvastutavate töötlevate tehtava töötlemise puhul peamise tegevuskohana. Juhtiv järelevalveasutus on selle riigi järelevalveasutus, kus asub kõnealune tegevuskoht.

3. Kas on olemas mõni „asjaomane järelevalveasutus“?

Järelevalveasutust käsitatakse asjaomase järelevalveasutusena,

- kui vastutava töötleva või volitatud töötleva tegevuskoht asub selle järelevalveasutuse riigi territooriumil või
- kui töötlemine mõjutab oluliselt või tõenäoliselt mõjutab oluliselt andmesubjekte kõnealuse järelevalveasutuse riigi territooriumil või
- kui see järelevalveasutus on saanud kaebuse.